

AMMEL

HVEM SLOG MARTIN LUTHER KING IHJEL?

En amerikansk/engelsk sagfører og personlig ven af Martin Luther King har udgivet en udførlig gennemgang af retssagen i 1999 som bevis for at James Earl Ray, som sad i fængsel for mordet i 33 år før hans død i 1998, ikke var skyldig i mordet på Martin Luther King. Bogen, der er bortcensureret af den amerikanske presse, er både interessant læsning som en kriminalhistorie og en beretning om hvordan en nationalstat kan manipulere beviser i en stor retssag og gennem medier påvirke befolkningens opfattelse af virkeligheden.

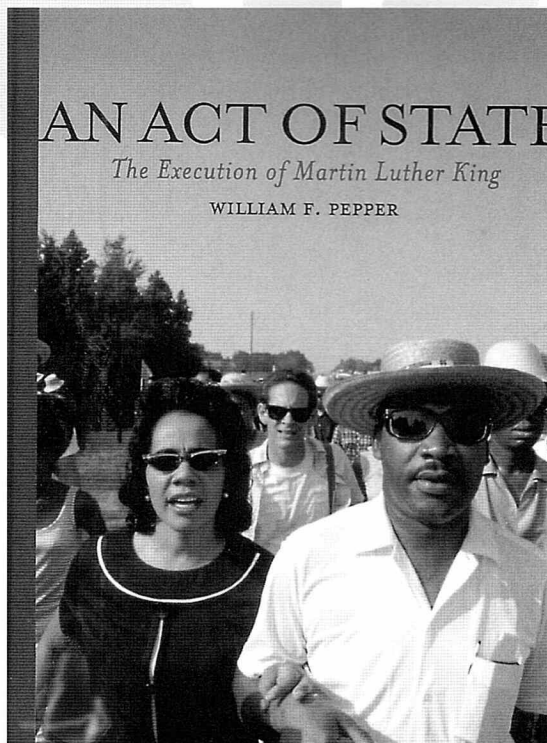
Af Richard Lee Stevens

Jeg kan tydeligt huske den dag Martin Luther King blev myrdet. Jeg boede dengang i Atlanta i delstaten Georgia. Jeg havde lagt mig til en lur før aftensmad og havde sovet cirka en halv time, da min daværende kone kom ind for at vække mig og fortælle, at King var blevet slået ihjel da han stod på en motelbalkon i Memphis i delstaten Tennessee. Jeg kan huske hele stemningen omkring dette øjeblik, da jeg fik beskeden. Rummet uden lys hvor jeg sov, min kone som kom ind gennem døren med lys fra gangen bag hende, og mit chok ved at høre hendes besked.

Da King blev myrdet havde jeg arbejdet i borgerrettighedsbevægelsen en del år, havde været sammen med King mange gange, havde hørt ham tale til store og mindre forsamlinger, og hørt både ham

selv og hans far prædike i faderens kirke, Ebeneser Baptist Church i Atlanta. På mange måder var Martin Luther King, hans arbejde og det han stod for, et verdensomfattende symbol for en kamp om menneskerettigheder, en folkelig kamp for forandringer i samfundet og for det håb at mine og mange andres drømme om ligestyrelighed og menneskerettigheder kunne blive til virkelighed, hvis vi holdt sammen, udviklede et stærkt fællesskab og kæmpede for alt det vi havde kært.

King blev slået ihjel d. 4. april 1968 kl. 18.01 af en snigskytte. Jeg var til optog gennem Atlanta i forbindelse med begravelsen et par uger efter hans død, et af de absolut største optog i Atlanta nogensinde. Der havde været demonstrationer og optog i Atlanta i forbindelse med borgerretsbe-

Pepper, William F.
*An Act of State:
The Execution of Martin Luther King.*
334 sider.
Forlaget Verso, 2003.

vægelsen gennem 10 år forud for hans død, og mange demonstrationer havde været store og vigtige og var en konfrontation mellem markante politiske holdninger i byen. Men dette begravelsesoptog med 100.000 mennesker var imponerende stort. Jeg kan tydeligt huske den fred som var over forsamlingen, den kærlighed, den sorg men samtidig den følelse af at det var vigtigt at gå videre og kæmpe imod race-diskrimination og for menneskerettigheder. Det var særligt vigtigt i foråret 1968, da Vietnamkrigen var ved at blive større og der var flere og flere som så en forbindelse mellem Amerikas indsats i Vietnam og undertrykkelsen af sorte i USA gennem flere hundrede år. King så også den kobling og det kunne være grunden til at han blev slået ihjel, påstår Pepper i sin bog.

Kort tid efter King blev myrdet, blev James Earl Ray arresteret i Londons Heathrow lufthavn som mistænkt for mordet. Han blev udleveret fra England til USA og fik udpeget en offentlig og meget kendt sagfører. James Earl Rays sagfører meddelte senere retten i Memphis, at Ray var skyldig i manddrab og han fik 99 års fængsel uden en juridisk domsmandssag! Der var et enormt presseopbud omkring Ray og han var næsten dømt af pressen og befolkningen mens han sad i fængsel, før han blev dømt af en dommer. Efter Ray fik sin dom for mordet var pressen og den amerikanske offentlighed tilfreds med forløbet. Der var ikke ret mange spørgsmål til eller kritik af dommen, og der var næsten ingen som undrede sig over at Ray ikke fik en egentlig retssag.

I 1968 var USA midt i en krig i Vietnam og dette optog nyhedsmedier og offentlighedens interesse, og mange folkelige protester mod krigen var ved at udvikle sig i årene omkring 1968. Lyndon Johnson var præsident efter mordet på John F. Kennedy i 1963 og Johnson var interesseret i yderligere at optrappe krigen og samtidig neddæmpe samtlige protester imod hans interesse for krigen i Vietnam.

Der var blandt dem som havde arbejdet i borgerretsbevægelsen en stille snak, en udbredt stemning af stor utilfredshed med hele forløbet omkring opklaringen af mordet på King og den efterfølgende dom. Problemet var, at der ikke var ret meget man kunne gøre, da der ikke var megen kritisk medie interesse med hensyn til retssagen. Der var en krig i gang og alle venstrefløjsaktivister var dybt involveret i at organisere demonstrationer og protester imod Johnsons krig i Vietnam. Så den kritik som lå, blev ikke rejst eller synliggjort og ikke drøftet ret meget. Folk lod deres kritik og forløbet ligge og gik videre uden den karismatiske sorte borgerretskæmper Martin Luther King.

An Act of State – en statslig hændelse!

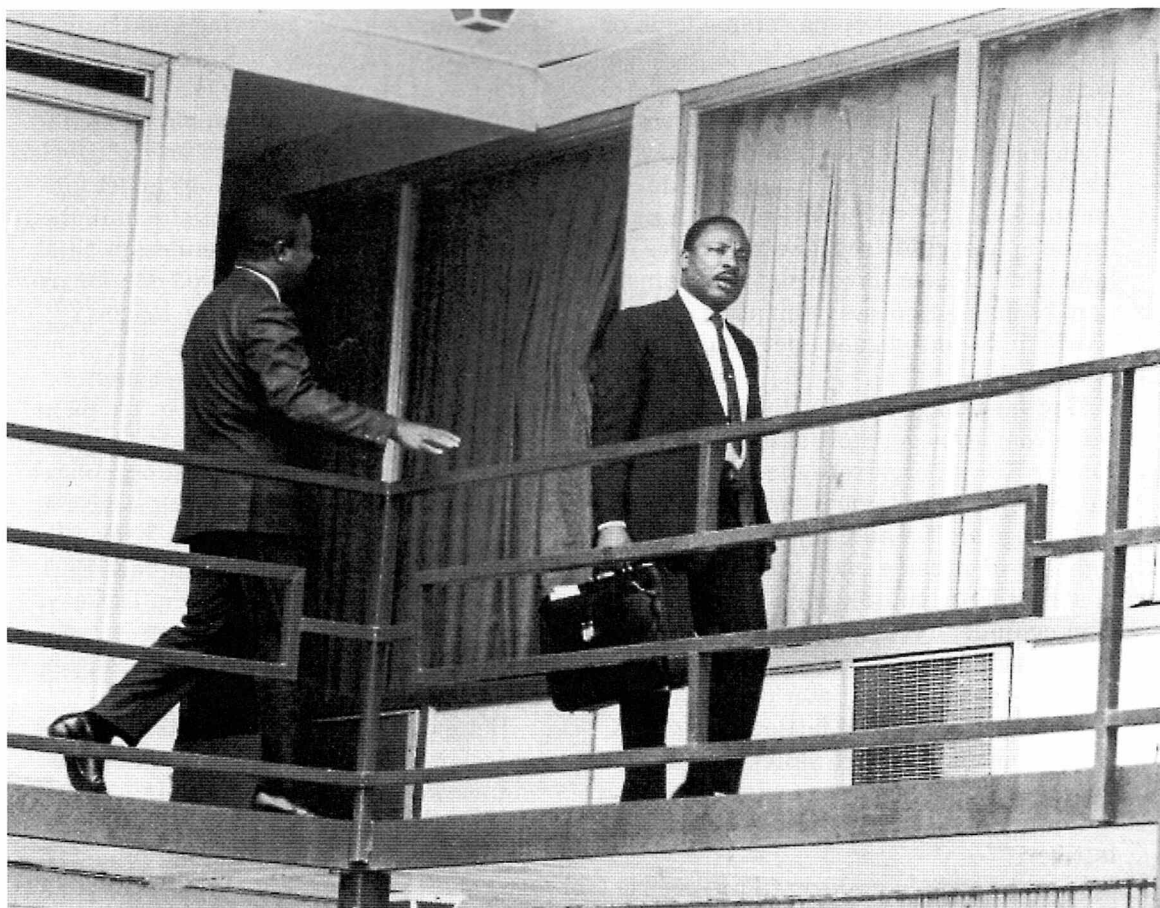
Dr. William F. Pepper, en ven af Martin Luther King gennem mange år, har skrevet en bog om mordet på King. Bogen er et meget usædvanligt skrift, som har fået stor opmærksomhed i alternative og venstrefløjs kredse i USA, men næsten ingen opmærksomhed i den offentlige presse eller medier¹⁾. Der er blandt tidligere borgerretsaktivister i dag en stor drøftelse af bogens indhold og flere analyser og anmeldelser over Internettet, og man kan læse om det i mange websites²⁾. Bogen udkom i januar 2003 og forfatteren har talt på Martin Luther Kings Memorial Center i Atlanta³⁾ for at præsentere bogen. Desuden har han mange steder tværs over USA talt om bogen på caféer, alternative bogcaféer og undergrundssteder, hvor man stadig er interesseret i borgerrettigheder og tør sige noget imod amerikanske militære interesser i Afghanistan og Irak i dag. Men det er vanskeligt at kritisere USA i dag, når man

selv bor i USA. Der er ny lovgivning som gør det nemmere for politiet at arrestere og tilbageholde mennesker som ytrer sig imod den amerikanske regerings handlinger, kritisere den eller på en eller anden måde sige den imod. Lovgivningen er blevet vedtaget efter den 11. september 2001 og begivenheden omkring World Trade Center og har været med til at skabe en stemning blandt befolkningen, hvor det er meget vanskeligt at sige noget kritisk over for den amerikanske regering.⁴⁾

Bogen er en detaljeret redegørelse som bevis for at mordet på King ikke blev begået af James Earl Ray, men var et løst koordineret samarbejde mellem FBI, den militære efterretningstjeneste, politistyrker i Memphis, Tennessee og en inkompetent mafia gruppe i Tennessee, som gennem mange år havde smuglet våben, solgt dem og tjent penge på ulovlig vis på mange andre lyssky transaktioner. Det er en stor mundfuld over for en officiel statslig forklaring om Kings død! Og det er en historie som læses som en krydsning mellem en krimi, et juridisk dokument og en fantastisk fortælling. En blanding af virkelighed, fantasi og en dekonstruktion af et historisk forløb, som er blevet en accepteret del af den amerikanske bevidsthed. Bogen er en meget detaljeret gennemgang af det juridiske materiale som blev langt frem i retssagen *King vs. Jowers* i 1999 og som var med til at fastlægge, at det ikke var James Earl Ray som myrdede Martin Luther King.

Bogens minutiøse gennemgang er lidt vanskelig at følge uden indgående kendskab til amerikanske samfundsforhold og historien omkring kampen imod racediskrimination i sydstaterne. Men når den læses, sætter den mange interessante tanker i sving. Det er en bog som kan skabe mange associationer og det er det som skaber en god og spændende historie.

Martin Luther King mødte forfatteren da han så William Peppers billeder af børn i Vietnam, børn som var blevet ramt af amerikanske napalm bomber. Han så disse billeder i et amerikansk blad Ramparts i 1967⁵⁾ og skrev til Pepper for at træffe ham og personligt tale med ham om hans optagelser. Det var Peppers billeder som fik

Martin Luther King på balkonen på "The Lorraine Motel" onsdag d. 3. april 1968, dagen før hans henrettelse. (Associated Press, foto fra bogen)

King til at koble undertrykkelse af sorte og racediskrimination med USA som en krigerisk militærmagt. Disse tanker gærede i King et stykke tid indtil han valgte at holde en meget skelsættende tale i New Yorks Riverside Baptist Kirke nøjagtig ét år før han blev slået ihjel i Memphis. Der var en del pres på King om at holde sig fri for at være kritisk over for den amerikanske rolle i Vietnam og kun beskæftige sig med racediskrimination. Men han sagde selv i talen, at han ikke længere kunne holde sig tavs over for det han var så uenig i, og det var en tale som så mange andre af hans taler, der tog udgangspunkt i hans kristne etik og moral, hans dybt føl-

te forståelse for menneskerettigheder og undertrykkelse. Det var muligt for ham i denne tale at koble amerikansk undertrykkelse af sorte sammen med krigen imod det Vietnamesiske folk⁶.

Han vidste at han ville gøre mange mennesker vrede, når han talte så åbent om amerikansk involvering i Vietnam. Han vidste at han ville miste mange støtter, og mange store fonds og virksomheder som støttede hans borgerrettighedsarbejde med penge ville holde op med at støtte ham. Men han fortalte nære venner at det var hans pligt at være åben og ærlig og sige, at han kunne se den tydelige kobling. USA var på en forkert kurs og den kurs i

Vietnam var bygget op på samme logik og fjendskab som undertrykte sorte mennesker i USA. Han sagde i Riverside Kirketalen, at det var forkert af USA at sende unge sorte fattige amerikanere tværs over kloden for at slå andre fattige farvede mennesker ihjel, soldater som slet ikke havde opnået fulde rettigheder i deres eget land. Han så dem blive brugt i den amerikanske magts tjeneste uden at de selv havde fulde rettigheder i det land de skulle forsvare i krig.

Der var mange som så Riverside Kirketalen som et meget stort skift i Martin Luther Kings borgerrettighedsarbejde og så det som et fundament for at King kunne bevæge sig fra at arbejde for borgerrettigheder og arbejde imod undertrykkelse af sorte i USA, til at kæmpe imod fattigdom og undertrykkelse af alle udstødte og fattige i USA. King havde planlagt og organiserede en meget stor demonstration i Washington DC imod fattigdom og ville derved forbinde undertrykkelse og fattigdom med kritik af krigen i Vietnam, som han betragtede som en krig imod farvede fattige.

Men det kom han aldrig til at gøre!⁷⁾ Han blev som nævnt slået ihjel et år efter Riverside Kirketalen. Truslen over for den amerikanske regering var for stor og han blev set som en fare for den indre sikkerhed. Han var både karismatisk og havde et enormt følge af mennesker over hele verden. Han fik Nobels Freds Pris flere år tidligere i 1965 og blev derefter anset som en verdensfigur, der var interesseret i at kæmpe for menneskerettigheder på tværs af landegrænser.

Det er velkendt at FBI⁸⁾ og CIA havde King i deres kikkert længe og så ham som en trussel. Men det Demokratiske parti som havde den politiske magt op igennem 60'erne i USA, støttede hans kamp for borgerrettigheder og var med til at gennemføre lovgivningen der garanterede de sorte ligeberettigelse i 1964 og 1965. De forsøgte at alliere sig med ham som sort borgerretsforkæmper men var ikke interesseret, hvis han inddrog kamp imod regeringens krig i Vietnam i hans folkepolitiske sigte. Peppers bog beskriver hvordan talen i Riverside Kirke i 1967 var med til at ven-

de den amerikanske regering imod ham og hvordan de på mange hemmelige måder forsøgte at stoppe ham og forhindre ham i at kunne arbejde mere. Peppers beskrivelse af mordet er koblet til en beskrivelse af den amerikanske regerings angst for Kings popularitet og potentielle mulighed for at mobilisere mange mennesker til at demonstrere og lægge pres på den amerikanske regering for at stoppe krigen i Vietnam.

Bogen er et usædvanligt dokument og det er vanskeligt men muligt at tro på at det er sandt.⁹⁾ Den viser Peppers lange og seje kamp gennem 10 år for at organisere og gennemføre en retssag for at bevise at det ikke var Ray som myrdede King. Han gennemførte retssagen, men James Earl Ray døde et år inden retssagen. Det var Kings familie som var interesseret i at retssagen kunne gennemføres og Pepper opnåede det han ville med retssagen.¹⁰⁾

Det er vanskeligt at forstå bogen alene og isoleret, men den skal ses i en større sammenhæng med globalisering, mediers magt til at påvirke vores forståelse og opfattelse af virkeligheden, nationalstatens enorme magt over demokrati og information og mange menneskers tvivl om sandhed, magt og penge kan overleve med hinanden i vores verden i dag.

Bogen er vigtig og højst relevant midt i et virvar af kritik og oplysning om de amerikanske myndigheders rolle og funktion i påvirkningen af forskellige begivenheder inden for og uden for USA. Af disse kan man nævne det amerikanske præsidentvalg i 2001 og retssagen om stemmeoptælling i Florida¹¹⁾, myndighedernes rolle i forskellige store firmaers krak bl.a. energihandelsselskabet Enron Corp.¹²⁾ og især den seneste om de amerikanske myndigheders manipulation af mediereportager om krigen i Irak.¹³⁾

Noter:

1. Der har været to avisartikler i danske aviser om Peppers forsøg at få en retssag i stand: *Weekendavisen*, d. 21.2.1997 og i *Jyllands-Posten*, d. 4.4.1998.
2. En er "www.ratical.org".
3. Pepper præsenterer bogen på The King Center i Atlanta, Georgia på årsdag for mordet af King, d. 4. april 1993. Se "www.thekingcenter.com".
4. Se House Resolution Nr. 3162, PATRIOT lovgivning, af den 26. oktober 2001 på "www.ratical.org/ratville/CAH/USAPA.html".
5. Se Peppers artikel: "The Children of Vietnam", i *Ramparts Magazine*, d. 1. January 1967. Dette er beskrevet i en tale af Pepper fra d.4. februar 2003 som kan høres på www.tucradio.org.
6. Talen findes på nettet på "www.stanford.edu/Group/King/publications/speeches/contents.htm" og i Claybourn Carson og Kris Shepard, eds., *A Call to Conscience: The Landmark Speeches of Dr. Martin Luther King, Jr.*, NY: Warner Books, 2001.
7. "Poor Peoples Campaign" blev udført af Ralf Abernathy, Kings assistent i borgerretsorganisationen SCLC, kun fire uger efter Kings død. Se Kapitel 25, "Resurrection City, 1968. The End of A Major Battle" i Hampton & Thayer, *Voices of Freedom*, NY: Bantam Books, 1991.
8. Det var velkendt i USA dengang at J. Edgar Hoover, chef for FBI, så King, især efter King fik Nobel Freds Pris, som en national fjende. Det kan man læse om i David J. Garrow, *The FBI and Martin Luther King, Jr.*, New York: W.W. Norton, 1981.
9. Allerede tilbage i 1997 skrev Weekendavisen at "King-familien har tilsluttet sig gruppen af paranoide der hævder at mord var en sammensværgelse". Peppers bog siger ikke at mordet var en direkte sammensværgelse men at mord var begået af en anden som blev dømt for mordet.
10. Se website for Martin Luther King Memorial Center i Atlanta, Georgia hvis direktør er Martin Luthers Kings søn Dexter Scott King. I websiten præsenterer de og sælge bogen: "www.thekingcenter.com".
11. Se bl.a. Greg Palast, *The best democracy money can buy: an investigative reporter exposes the truth about globalization, corporate cons and high finance fraudsters*, New York: Pluto Press, 2002; Bruce A. Ackerman, *Bush v. Gore: the question of legitimacy*, New York: Yale University Press, 2002; Martin Merzer and the staff of the Miami Herald, *The Miami Herald report: democracy held hostage*, New York: St. Martin's Press, 2001.
12. Se bl.a. "Enrons korthus truer Bush", *Information*, d. 6. februar 2002.
13. Se bl.a. to artikler om den Amerikanske myndigheds manipulation af nyheder i *The New York Review of Books*, Volume 50, Numer 9, May 29, 2003 (findes på "www.nybooks.com/articles"). Se også John Kampfner, "Saving Private Lynch story 'flawed'", *BBC News World Edition*, May 15, 2003 (findes på <http://news.bbc.co.uk/2/hi/programmes/correspondent/3028585.stm>)

Richard Lee Stevens er lektor i socialpolitik på Den Sociale Højskole i København, uddannet sociolog i USA og senere kultursociolog i Danmark. Han kom til Danmark i 1969 efter at have arbejdet i den amerikanske borgerrettighedsbevægelse i sydstatene fra 1961-1964. Han frasagde sig sit statsborgerskab over for den amerikanske ambassadør i Danmark i 1972 som protest imod krigen i Vietnam og levede videre i Danmark som "verdensborger" uden statsborgerskab indtil han tog dansk statsborgerskab i 1982.